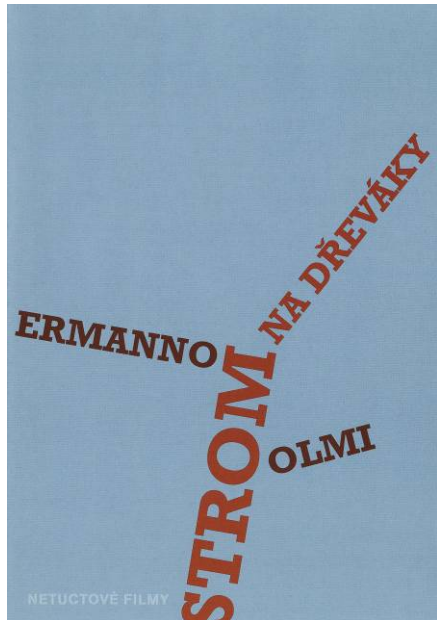

Strom na dřeváky

Recenze Petr Slinták

Fotografie jsou ukázky z filmu

Filmové vydavatelství ZÓNA si už od svého vzniku klade za cíl šířit především duchovně hodnotná díla světové kinematografie. S tímto předsevzetím vstoupilo na trh digitálních disků také sérií filmů ruského režiséra Andreje Tarkovského. Z jeho nerozsáhlé tvorby byly zatím vydány čtyři disky: Andrej Rublev, Zrcadlo, Stalker a nejčerstvěji Solaris natočený v roce 1972 podle vědeckofantastického námětu Stanislawa Lema.

Mimo Tarkovského řadu, která je pro Zónu jakýmsi páteřním projektem, však toto vydavatelství připravilo pro milovníky umění další filmovou lahůdku v podobě snímku

Strom na dřeváky režiséra Ermanna Olmiho.

L'Albero degli zoccoli, jak zní původní název filmu, byl do distribuce uveden v roce 1978 a představuje vrchol tvorby italského režiséra. Snímek ostatně získal nejvyšší ocenění na festivalu v Cannes a lze jej s dobrým svědomím zařadit mezi nejkvalitnější díla filmové historie.

Olmi narozený v roce 1931 si ve Stromu na dřeváky naplnil svůj dlouholetý sen, a to zprostředkovat divákům část svých prožitků z dětství, které bylo charakterizováno především těsným kontaktem s venkovským prostředím.

Film nás sice zavádí do kraje kolem lombardského Bergama v čase druhé poloviny 19. století, ovšem, jak režisér podotýká, život rolníků tam byl v mnohém stejný i před druhou světovou válkou. V tříhodinové fresce se nám tvůrce snaží přiblížit nejen život několika rolnických rodin ubytovaných na rozlehlém panském dvorci, ale především mu jde o evokaci atmosféry doby veskrze rurální a nápořem průmyslové revoluce doposud nezasažené. Jak tvůrce ve svých vzpomínkách praví, svým filmem chtěl vzdát hold tomuto času, protože si uvědomoval,

že řada hodnot pro něj typických byla během 20. století ze společnosti buď vytěsněna, nebo upadla v zapomnutí.

V takřka meditativním tempu nám Strom na dřeváky přibližuje každodenní zdánlivě nedramatické žití desítek drobných postav uprostřed rozlehlé lombardské nížiny. Jsou to obyčejní lidé, kteří se narodili do chudého prostředí a bylo jim přisouzeno chudými i zůstat. Olmi však toto předurčení osudu nevnímá tragicky a snaží se vyzdvihnout z života nádeníků to pozitivní. Epický záznam každodenních úkonů jeho hrdinů poskytuje celou škálu důkazů o dělnosti a dovednosti těchto lidí právě tak jako o jejich vnitřní ryzosti a hluboce prožívané křesťanské víře, která prostupuje jejich nejběžnější konání.

Jak v předmluvě k filmu napsala filmová historička Zdena Škapová: Nenávratně zmizelá epocha je tu evokována s ojedinělou subtilností a přitom sytostí barev, tvarů a smyslových počitků. Zároveň s tím však dílo promlouvá i svým naléhavým zpřítomněním duchovních horizontů zaniklého lidského společenství a film křehce a tlumeně přerůstá v poselství o sounáležitosti člověka s vesmírným řádem a věčností.

Strom na dřeváky je dílo, které diváka ohromí svou autentičností. Při sledování všední práce, svátečních dnů i mimořádných okamžiků v životě chudých venkovanů se necháte vtáhnout do předkládané reality takovým způsobem, že vám snad ani nepřipadne, že sledujete pouhou evokaci zašlých časů. Svou zásluhu na tom má nejen dokumentaristicky laděná kamera

vedená samotným režisérem, ale i procítěné výkony představitelů většiny rolí. Film sice nemá ústředního hrdinu, ale o to lépe dosahuje svého cíle. Vyzdvižení významu sounáležitosti a spolupráce lidí vržených do života, který jim rozhodně nic neulehčuje, dílo určitě přináší. Jeho meditativní auru dotváří nejen občasná spočínutí kamery na krajinářských motivech, ale také doprovodná varhanní hudba Johanna Sebastiana Bacha. A pokud jsme u zvuku, nelze opomenout ani odbíjení kostelních zvonců, které na zemědělský dvorec doléhá z blízkého městečka. Řekl bych, že právě tento neustále se opakující detail dodává filmu specifický rytmus a zcela jasně odkazuje k jeho duchovní dimenzi.

Strom na dřeváky je snímkem, který důstojně naplňuje již zmíněnou strategii vydavatelství Zóna. Dá se říci, že i v jeho případě jde o jistý druh pozitivního poselství. V dnešní záplavě audiovizuálního odpadu je vydávání stěžejních filmových děl s duchovním přesahem činem důležitým. A pokud se tak děje v kvalitní produkci, tím lépe.

O pečlivosti s jakou Zóna k vydání Stromu na dřeváky přistoupila svědčí i bonusový materiál digitálního disku. Z něj za zmínku stojí především sady fotografií doplněné hudbou použitou ve filmu, a krátké rozhovory s režisérem, které nám přibližují okolnosti vzniku díla. Pozoruhodná je i možnost výběru ze dvou zvukových stop, kdy si můžeme zvolit buď film s italským dabingem, a nebo v původním znění bergamského dialektu. Vše samozřejmě s českými titulky.